

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.
Ефективна економіка. 2024. № 5.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.5.98>

УДК 336.115:658.153

*А. В. Козловський,
аспірант, Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-6490-3575>

ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ КОШТАМИ ПІДПРИЄМСТВА БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ: ВИДИ ТА ОСОБЛИВОСТІ

*A. Kozlovskyi,
Postgraduate student, O.M. Beketov National University of Urban Economy in
Kharkiv: Kharkiv, UA*

WORKING CAPITAL MANAGEMENT POLICY FOR CONSTRUCTION INDUSTRY ENTERPRISES: TYPES AND FEATURES

У статті визначено, що управління оборотними коштами є одним із важливих завдань підприємства будівельної галузі і ефективна реалізація зазначеного процесу важлива як для досягнення прибутковості бізнесу, так і для підтримки фінансової ліквідності в умовах високої галузевої залежності від змін цін на такі складові даної категорії коштів, як матеріали, сировина, висока зарплатомісткість витрат. Встановлено, що підприємства будівельної галузі відносяться до суб'єктів господарської діяльності, які функціонують в сфері високої матеріаломісткості та діють із

застосуванням комерційного кредитування покупців, тому орієнтир на ефективне управління запасами та дебіторською заборгованістю є пріоритетним для них.

Систематизовано підходи щодо визначення видів та особливостей політики управління оборотними коштами на підприємствах будівельної галузі. В розрізі вказаних підходів виділено такі: підхід, пов'язаний із ознакою активізації забезпеченості оборотними коштами (активізаційний підхід), в межах якого передбачено використання певних видів політики в сфері управління як окремими елементами, так і всією структурою оборотних коштів підприємства (консервативної, агресивної, помірної, їх модифікацій); ризик орієнтований підхід, який передбачає акцент на традиційних та модифікованих видах політики управління оборотними коштами, в розрізі якого використовується врахування ознаки ризик орієнтованості і передбачено виділення видів політики за видами, притаманними активізаційному підходу, але особливості їх впровадження орієнтовані на функціонування з огляду на забезпечення результативності управління оборотними коштами з урахуванням ризиків; підхід, який передбачає акцент на зв'язку ефективності управління оборотними коштами підприємства та ефекту чистого грошового потоку, який повертається інвесторам в рамках проектів інвестування в зазначені складові коштів і трансформаціях вказаних змінних за структурою компонентів оборотних коштів та елементами інвестування до забезпечення очікуваних результатів (трансформаційний підхід), в рамках якого використовується динамічна політика коригування структури оборотних коштів та джерел фінансування з огляду на забезпечення ефекту чистого грошового потоку.

The article indicates that the management of working capital is one of the important tasks in the production of daily living problems and the effective implementation of the designated process is important both for achieving profitability of the business and for maintaining Pots of financial liquidity in the minds of high-volume deposits due to changes in prices for such warehouses in this category of costs, such as materials, sirovina, high wages and costs. It has been

established that the activities of everyday life are related to the subjects of government activity that operate in the sphere of high material cost and work due to the establishment of commercial credit buyers, therefore the focus on effective inventory management and receivables is a priority for them.

Systematized approaches to identifying the types and features of the policy for managing waste in waste water industry. In the context of these approaches, the following can be seen: an approach based on the sign of activation of the security of circulating funds (activation approach), within which a number of new types of policies in the field of management are transferred nya both with its surrounding elements and with the entire structure of the working capital of the enterprise (conservative, aggressive, dead, their modification); The risk of orientation of the approach, which conveys an emphasis on traditional and modified types of policies for managing cash flows, in the context of which the author emphasizes the signs of the risk of orientation and conveys a variety of types of policies after types , attached to the activation approach, and the particularity of their promotion of focus on functioning with a view to ensuring the effectiveness of management werewolf koshta with urahuvannyam riziki; An approach that places emphasis on the connection between the efficiency of managing the company's working capital and the effect of the net cash flow that is returned to investors within the framework of investment projects in the allocation of warehouse assets and transformations is indicated their changes in the structure of the components of working capital and elements of investment until the results are achieved (transformational approach), within the framework of which there is a dynamic policy of adjusting the structure of working capital and financing with a view to ensuring the effect of a net penny flow.

Ключові слова: *матеріаломісткість, підприємства будівельної галузі, управління оборотними коштами, агресивна політика, консервативна політика, поміркована політика, ефект чистого грошового потоку, джерела фінансування.*

Key words: *material intensity, construction industry enterprises, working capital management, aggressive policy, conservative policy, moderate policy, net cash flow effect, sources of financing.*

Постановка проблеми.

Управління оборотними коштами – одне з повсякденних завдань підприємства будівельної галузі. Ефективне управління зазначеним процесом важливе як для досягнення прибутковості бізнесу, так і для підтримки фінансової ліквідності в умовах високої галузевої залежності від змін цін на такі складові даної категорії коштів, як матеріали, сировина, висока зарплатомісткість витрат. Підприємства повинні використовувати оптимальні варіанти політики управління оборотними коштами для досягнення цілей прибутковості, фінансової ліквідності, ринкової конкурентоспроможності. Однак рішення щодо формування розміру та структури оборотних коштів не завжди приймаються усвідомлено, з урахуванням основних чинників впливу. Зокрема, малі та середні компанії в будівельній галузі рідко порівнюють структуру власних оборотних коштів з аналогічним показником конкурентів на ринку та визначають політику використання зазначеного елемента активів.

Ефективність політики управління оборотними коштами та врахування її тенденцій у конкурентів в галузі можуть сприяти встановленню чинників фінансового стану підприємства з точки зору показників оборотності, ліквідності, прибутковості продажів та конкурентоспроможності. Вибір політики управління оборотними коштами пов'язаний із співставленням власних цільових орієнтирів, потенціалу із аналогічними показниками, характерними для науково обґрунтованих відповідних видів політики вказаної категорії. З огляду на вказане, виокремлення видів та визначення особливостей політики управління оборотними коштами підприємства будівельної галузі є актуальним на нинішньому етапі становлення наукової думки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання видів та особливостей політики управління оборотними коштами (в тому числі на підприємствах будівельної галузі) досліджувались в роботах різних науковців, зокрема: Б. Лі [5], Н. Фархана та співавторів [3], Р. Аль-Мавшекі [2], А. Рутковського [6, с. 438], Г. Зімона [9] (визначення видів політики даної

категорії в розрізі орієнтиру на активізаційному підході); М. Янга та співавторів [8], З. Ванга та співавторів [7], М. Акбара та співавторів [1] (категоризація видів політики з огляду на ризик орієнтований підхід); А. Готфріда, Т. Ішмаеля [4] (виокремлення динамічної політики коригування структури оборотних коштів та джерел фінансування з огляду на забезпечення ефекту чистого грошового потоку). Незважаючи на те, що вказане питання досліджувалось науковцями, є потреба систематизації сучасних підходів щодо вказаної проблематики.

Постановка завдання. Мета статті – систематизувати види та особливості політики управління оборотними коштами підприємств будівельної галузі. Для досягнення зазначеної цілі встановлено низку завдань, а саме: виділити підходи науковців стосовно ознак (особливостей) політики в даній сфері; визначити види політики управління оборотними коштами підприємств зазначеного сектору.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Підприємства будівельної галузі функціонують в постійно змінюваному середовищі, ефективне управління основними сферами забезпечує підтримання та розвиток його економічної діяльності. Вагоме місце в управлінні підприємством займає управління оборотними коштами, оптимальність та ефективність якого забезпечується політикою (стратегією) за цим напрямком.

Розглянемо основні підходи стосовно виокремлення ознак (особливостей) управління оборотними коштами підприємств будівельної галузі, в рамках яких буде виділено ключові види політики в даній сфері. Варто зауважити, що з огляду на те, що на нинішньому етапі розвитку немає великої бази напрацювань, що стосуються розвитку зазначеної проблематики на рівні будівельної галузі. Тому будуть використані положення праць стосовно зазначеної сфери в розрізі інших секторів і оцінено ймовірність їх адаптації на будівельних підприємствах.

Можемо підхід, пов'язаний із ознакою активізації забезпеченості оборотними коштами (активізаційний підхід). В рамках вказаного підходу передбачено використання певних видів політики в сфері управління як окремими елементами, так і всією структурою оборотних коштів підприємства. З огляду на ознаку активізації здійснюється впровадження певної системи управлінських рішень щодо структури та обсягів елементів оборотних коштів, які характеризують характер активності управління ними на загальному та структурному рівнях, і який пов'язаний із забезпеченням їх обсягів і рівня в загальній структурі.

З огляду на положення даного підходу слід розглянути зміст роботи Г. Зімона [9], в рамках дослідження якого виділено та визначено особливості трьох видів політики в сфері активності, які можуть бути використані на рівні підприємств, які є матеріаломісткими, для яких створення та підтримання необхідного рівня запасів є пріоритетним з огляду на їх використання у виробничих процесах. Відповідно, до категорії матеріаломістких підприємств відносяться підприємства будівельної галузі. Варто зауважити, що автор основну увагу приділяє такій складовій оборотних коштів як запаси, і зазначену політику будує з огляду на підтримання рівня даного елементу на встановленому рівні. За твердженням автора, існує три види політики управління оборотними коштами, зокрема [9, с. 276]:

- консервативна політика, яка передбачає створення високих рівнів запасів для уникнення ситуацій, пов'язаних з відсутністю певних їх видів, необхідних для виробництва продукції (надання послуг);

- агресивна політика, характерною рисою якої є забезпечення низького рівня запасів і економія грошових коштів (як іншого елементу оборотних коштів), яка дає змогу скоротити потребу в залученні зовнішніх зобов'язань, пов'язаного із витратами на їх обслуговування (відсотки за кредитами);

- помірна політика, яка посідає проміжне місце між консервативною та агресивною стратегіями, і передбачає застосування підходи до структури

запасів, які не загрожують втраті платоспроможності, фінансової стійкості, але і не пов'язані із скороченням рівня виробництва через існування певного рівня рівня запасів, які можуть забезпечити потреби підприємства під час транспортування наступної партії.

Також Г. Зімон [9, с. 276] вказує на те, що поділ видів політики управління оборотними коштами матеріаломістких підприємств з огляду на активізаційний підхід можливо використовувати стосовно інших їх складових, зокрема, грошових коштів. Дослідник відмічає, що грошові кошти є найбільш ліквідною частиною оборотних активів, і їх рівень у структурі оборотних коштів зазвичай низький. За твердженням автора, управління ними має полягати у збереженні певного резерву на випадок раптової потреби погасити зобов'язання. Якщо частка короткострокових інвестицій у структурі оборотних активів підприємства перевищує 10%, таку політику слід кваліфікувати як консервативну, результат в діапазоні 0%-2% - це агресивний спосіб управління найбільш ліквідними оборотними активами, і, відповідно, проміжне значення може свідчити про використання помірної політики управління зазначеним елементом оборотних коштів підприємств.

В контексті акценту на змісті зазначеного активізаційного підходу можна відзначити позиції А. Рутковського [6, с. 438], який визначає види політики управління оборотними коштами підприємств, які функціонують в сфері виробництва і є матеріаломістким. Слід зазначити, що автор здійснює пріоритетний орієнтир на ефективне управління дебіторською заборгованістю, яка, на його думку, є ключовим показником забезпечення ефективності управління оборотними коштами, оскільки є індикатором ліквідності та фінансової стійкості. Дослідник зазначає, що дебіторська заборгованість є найскладнішим елементом управління оборотними коштами, продажі з відстрочкою платежу, які є передумовою її створення, є різновидом інвестиційного рішення. За справедливим твердженням автора, ефективне управління дебіторською заборгованістю вимагає постійного аналізу та контролю її рівня, її збільшення є ознакою збільшення обсягів

кредитування реципієнтів і більшого попиту на оборотні кошти, при зростанні рівня дебіторської заборгованості можливе зменшення грошових ресурсів, що негативно позначається на розрахунках за поточними зобов'язаннями. Що стосується політики управління дебіторською заборгованістю, на думку А. Рутковського [6, с. 438] існує три види політики, зокрема:

- консервативна політика, спрямована на повне усунення ризику неплатоспроможності клієнта, де рекомендується суворе дотримання термінів. Варто зауважити, що акцент на даний вид політики може впливати на уповільнення продажів, що особливо загрозово для функціонування підприємств будівельної галузі, оскільки придбання продукції підприємств зазначеного сектору (будівлі, споруди, квартири, комунікаційні інженерні споруди тощо) має достатньо високу вартість і часто потребує використання комерційних кредитів для покупців. В умовах економічної кризи продаж продукції будівельної галузі без використання комерційного кредиту є складним як для підприємств-продавців, так і для покупців, але суб'єкти даного ринку через високі ризики та потребу оборотних коштів не можуть використовувати його без негативних наслідків у вигляді високих відсотків на кредитування подальшої господарської діяльності та ризиків несплати з боку покупців;

- агресивна політика, яка передбачає надання комерційного кредиту кожному клієнту, навіть із високим ризиком платоспроможності. Використання зазначеної політики орієнтоване на стрімкий ринковий розвиток, збільшення конкурентних позицій, витіснення конкурентів з ринку за рахунок привабливих пропозицій, і, відповідно, високий ризик прострочення платежів через відсутність фінансового забезпечення боржників, ризик втрати власної платоспроможності через ріст простроченої дебіторської заборгованості та неможливість покриття власних зобов'язань через відсутність грошових потоків;

- поміркована політика, яка є проміжним рішенням у випадку управління дебіторською заборгованістю, яка пов'язана із використанням переваги вищезазначених двох стратегій і мінімізує їхні недоліки. Вказаний тип політики передбачає вибір оптимальних умов комерційного кредиту, який би не ніс загроз підприємствам і не обумовлював би зниження попиту серед покупців.

Б. Лі [5], Р. Аль-Мавшекі [2], Н. Фархан та співавтори [3], як і попередні автори розглядають поділ та особливості видів політики управління оборотними коштами підприємства в контексті акценту на активізаційному підході. Узагальнення позицій досліджень авторів дало змогу визначити основні аспекти в даній сфері, а саме, виокремлено:

- консервативну та агресивну політики. Дослідники відмічають, що існування поміркованої політики можна виключити, оскільки вона базується на класичному (консервативному) або агресивному способі управління оборотними коштами. Як правило, поміркована стратегія визначається як оптимальна, яка використовує найкращі риси консервативної політики та мінімізує найгірші, притаманні агресивній, тобто вона є ідеальною, тому її важко досягти. Ефективним рішенням, за твердженням авторів, є поділ поміркованої політики на: консервативно-помірковану та агресивно-помірковану;

- консервативну політику, яка полягає насамперед у безпечному управлінні оборотними коштами. В рамках такої політики запаси знаходяться на рівнях вище резерву безпеки, частка дебіторської заборгованості менша за запаси в загальній структурі оборотних коштів. Це пояснюється бажанням знизити ризик простроченої дебіторської заборгованості. Такий підхід може відштовхнути клієнтів від здійснення покупок у суб'єктів господарювання, які мають короткий термін комерційного кредитування. Така політика управління може зменшити доходи від продажів у довгостроковій перспективі. В межах зазначеної політики короткострокові інвестиції повинні бути на високому рівні, що перевищує 5%. Цю політику можна

назвати безпечною, оскільки підприємство має високий рівень оборотних коштів, що позитивно впливає на рівень фінансової ліквідності та чистого оборотного капіталу. Негативним індикатором такої політики можна вважати високий рівень запасів, які породжують зайві витрати;

- консервативно-помірковану політику, спрямовану на оптимізацію рівня оборотних коштів. Вказана політика характеризується високим рівнем запасів і дебіторської заборгованості. Дебіторська заборгованість перевищує запаси, і це є результатом пом'якшеної політики щодо стягнення дебіторської заборгованості з клієнтів. Грошові кошти становлять, як і при консервативній стратегії, значну частку, зокрема, понад 5% у структурі оборотних коштів. Ця політика позитивно впливає на фінансову ліквідність, але є дуже дорогою. Компанія також надає кредити великій кількості клієнтів і запасів. Такий метод управління активами знижує прибутки та коефіцієнти швидкої ліквідності;

- агресивну політику, яка має високий ступінь ризику для підприємства. Її характерною рисою є низька фінансова ліквідність. В рамках такої політики підприємство намагається утримувати товарні запаси на низькому рівні, воно прагне застосувати стратегію Just In Time (постачання вчасно) в управлінні запасами. Рівень дебіторської заборгованості підтримується на високому рівні. Можна сказати, що орієнтуючись на вказану політику підприємство насамперед зацікавлене в залученні клієнтів і продажу товарів, воно реалізує продукцію (послуги) будь-клієнтам, іноді навіть тим, які неможливо перевірити стосовно платоспроможності. Такі агресивні продажі збільшують рівень дебіторської заборгованості, яка, однак, може бути значною мірою простроченою в довгостроковій перспективі. Незважаючи на високий рівень дебіторської заборгованості, значну її частку складає дебіторська заборгованість, яку важко стягнути, що негативно впливає на фактичну фінансову ліквідність. Крім того, суб'єкти господарювання, які агресивно управляють поточними активами, мають низький рівень грошових коштів, що також знижує фінансову ліквідність

компанії. Незважаючи на те, що компанія має низькі поточні активи, витрати на управління ними є високими. Як зазначає Б. Лі [5], високий рівень дебіторської заборгованості означає витрати на позики, а низький рівень запасів означає ризик альтернативних витрат. При цьому, альтернативні витрати на продаж продукції - це витрати на втрату клієнта, оскільки при закупівлі запасів за іншими, більш високими цінами у невідомих продавців може вплинути на ріст ціни на продукцію, її якість. Ця політика найчастіше зустрічається в компаніях, які мають фінансові проблеми та припустилися помилок, і не повинна бути свідомим вибором. Теоретично, якщо продажі не перериваються і процес стягнення дебіторської заборгованості працює ефективно, така політика управління значно скорочує витрати та дозволяє отримати високі прибутки. Використання даного типу політики, на наш погляд, прийнятне для підприємств будівельної галузі в умовах стабільності соціально-економічного стану в країні;

- агресивно-помірквану політику, яка є модифікацією агресивної політики. Це більш безпечний спосіб управління оборотними коштами порівняно з тим, який притаманний агресивній політиці. Цей спосіб управління полягає в низькому рівні запасів, але із чітким дотриманням його мінімальної межі. В рамках такої політики високою є дебіторська заборгованість, яка при цьому не повинна перевищувати 60%, підтримується дещо вищий рівень поточних активів над поточними зобов'язаннями, що допомагає підтримувати відповідний, хоча невисокий рівень фінансової ліквідності. Компанія, що використовує такий тип управління, може досягти високих прибутків.

На підставі дослідження позицій науковців (М. Акбара та співавторів [1], З. Ванга та співавторів [7], М. Янга та співавторів [8], . Готфріда, Т. Ішмаеля [4]) було виокремлено ризик орієнтований підхід, який передбачає акцент на традиційних та модифікованих видах політики управління оборотними коштами, в даному випадку використовується акцент на ознаці ризик орієнтованості. В рамках вказаного підходу передбачено визначення

видів політики за видами, притаманними активізаційному підходу, але особливості їх впровадження орієнтовані не на реалізацію управлінських рішень стосовно регулювання структури оборотних коштів, а на функціонування з огляду на забезпечення результативності управління останніми з урахуванням ризиків.

В контексті орієнтиру на ризик орієнтований підхід можемо відмітити зміст досліджень М. Акбара та співавторів [1], З. Ванга та співавторів [7], М. Янга та співавторів [8], які визначають зв'язок між видом політики управління оборотними коштами та результатами діяльності підприємств в розрізі динаміки ризиків від змін прибутку. Матеріали досліджень показують, що автори дотримуються думки про те, що така залежність пов'язана із орієнтиром на агресивну або консервативну політику управління оборотними коштами. Отже, конкретний вид політики, обраний підприємствами, які діють в секторах із високою матеріаломісткістю, може суттєво вплинути на динаміку ризику та прибутку. За твердженням М. Акбара та співавторів [1], консервативна політика управління оборотними коштами, пов'язана із суттєвими інвестиціями в придбання матеріалів (сировини), необхідна для безперебійного виробництва продукції, і націлена на збільшення запасів і дебіторської заборгованості, ріст обсягу продажів і, як наслідок, підвищення прибутковості. Дослідники наголошують, що збільшення рівня запасів також зменшує ймовірність вичерпання запасів в моменти, коли виникають складнощі із постачанням у випадку збоїв транспортно-логістичної сфери, а також зменшує витрати на постачання та коливання цін з огляду на те, що здійснюються оптові закупівлі, пов'язані із цінами, меншими за ті, які встановлені за матеріали (сировину) меншого обсягу. Крім того, за твердженням авторів, збільшення дебіторської заборгованості може підвищити обсяг продажів, оскільки це дає клієнтам більше часу для оплати своїх покупок. Навпаки, значні інвестиції в оборотні кошти вимагають значного зовнішнього фінансування, яке також може збільшити ризик банкрутства підприємств. Стосовно суб'єктів будівельної

галузі вказана політика прийнятна стосовно продажу продукції (надання послуг) покупцям, які мають відповідну платоспроможність і зможуть погашати заборгованість в рамках оговорених строків. Згідно із позиціями М. Акбара та співавторів [1], агресивна політика управління оборотними коштами орієнтована на інвестування меншого обсягу коштів у забезпечення певного рівня запасів. Підприємства, які обирають вказаний тип політики, як правило, скорочують інвестиції в запаси та дебіторську заборгованість, і тому частіше використовують фінансування за рахунок короткострокового кредитування. Зменшивши термін зберігання запасів, вказані підприємства можуть підвищити свою прибутковість, оскільки така практика може значно скоротити витрати на утримання складу, страхування, витрати від втрат, браку. Агресивна політика в даній сфері також може збільшити прибутковість підприємств за рахунок скорочення часу, необхідного для стягнення дебіторської заборгованості. Ця політика збільшує ріст чистого грошового потоку, який можна використовувати не лише для задоволення повсякденних потреб у ліквідності, але й для фінансування довгострокових інвестиційних проектів, відповідно зменшуючи потребу у дорогому зовнішньому фінансуванні.

Варто зазначити, що в наукових дослідженнях виділяється підхід, який передбачає акцент на зв'язку ефективності управління оборотними коштами підприємства та ефекту чистого грошового потоку (прибуток та прибутковість), який повертається інвесторам в рамках проектів інвестування в зазначені складові коштів і трансформаціях вказаних змінних за структурою компонентів оборотних коштів та елементами інвестування до забезпечення очікуваних результатів (трансформаційний підхід).

В межах зазначеного підходу потрібно відмітити положення роботи А. Готфріда, Т. Ішмаеля [4], які вказують на використання підприємствами, які високою мірою залежать від матеріаломісткості витрат на виробництво (надання послуг), динамічної політики коригування структури оборотних коштів та джерел фінансування з огляду на забезпечення ефекту чистого

грошового потоку. Автори хоча і не вказують на пряме на існування такого виду політики, але опис її особливостей дозволяє констатувати врахування положень її складових. А саме, виділено такі особливості зазначеної політики:

- прогнозування варіантів структури оборотних коштів, які необхідно забезпечити в рамках виробничої програми для досягнення показників продажу, рівня ефективності. Мається на увазі частка в структурі та вартісний вимір обсягів елементів грошових коштів;

- прогнозування варіантів джерел фінансування (структура та обсяги), необхідних для забезпечення варіантів структури оборотних коштів, які необхідно забезпечити в рамках виробничої програми;

- впровадження політики управління за програмними показниками (за параметрами стосовно структури та використання оборотних коштів, джерел їх фінансування в часовому вимірі, на рівні окремих виробничих програм тощо);

- реагування на трансформації реалізації виробничої програми у вигляді коригування структури та обсягів елементів оборотних коштів та джерел їх фінансування, які здійснюються в розрізі: досягнення встановлених граничних показників ефективності; ринкових показників (обсяги продажу). Етапи, передбачені в рамках даного напрямку: програмування та здійснення зменшення (збільшення) видів фінансового забезпечення (короткострокові кредити, які передбачають різні умови) оборотних коштів для досягнення ефекту чистого грошового потоку; програмування та здійснення коригування структури та обсягів оборотних коштів в контексті досягнення чистого грошового потоку.

Висновки і перспективи подальших досліджень. В дослідженні систематизовано підходи щодо визначення видів і особливостей (ознак) політики управління оборотними коштами на підприємствах будівельної галузі. Серед вищезазначених підходів виокремлено, зокрема: підхід, пов'язаний із ознакою активізації забезпеченості оборотними коштами

(активізаційний підхід), в межах якого передбачено використання певних видів політики в сфері управління як окремими елементами, так і всією структурою оборотних коштів підприємства (консервативної, агресивної, помірної, їх модифікацій); ризик орієнтований підхід, який передбачає акцент на традиційних та модифікованих видах політики управління оборотними коштами, в розрізі якого використовується врахування ознаки ризик орієнтованості і передбачено виділення видів політики за видами, притаманними активізаційному підходу, але особливості їх впровадження орієнтовані на функціонування з огляду на забезпечення результативності управління оборотними коштами з урахуванням ризиків; підхід, який передбачає акцент на зв'язку ефективності управління оборотними коштами підприємства та ефекту чистого грошового потоку, який повертається інвесторам в рамках проектів інвестування в зазначені складові коштів і трансформаціях вказаних змінних за структурою компонентів оборотних коштів та елементами інвестування до забезпечення очікуваних результатів (трансформаційний підхід), в рамках якого використовується динамічна політика коригування структури оборотних коштів та джерел фінансування з огляду на забезпечення ефекту чистого грошового потоку.

Теоретична значимість дослідження полягає у розвитку теоретичних аспектів щодо систематизації види та особливостей політики управління оборотними коштами підприємств будівельної галузі. Отримані результати можуть використовуватися будівельними компаніями для оптимізації політики управління оборотними коштами підприємств будівельної галузі.

Серед перспектив подальших досліджень можемо виділити: аналіз методологічних засад моделювання структури оборотних коштів підприємств будівельної галузі з огляду на основні чинники впливу; виокремлення чинників впливу на стан та зміни ефективності використання суб'єктів зазначеного сектору тощо.

Література

1. Akbar M., Akbar A., Draz M.U. Global Financial Crisis, Working Capital Management, and Firm Performance: Evidence From an Islamic Market Index. SAGE Open. 2021. Vol. 11(2). <https://doi.org/10.1177/21582440211015705>
2. Al-Mawsheki R.M.S.A. Effect of working capital policies on firms' financial performance. Cogent Economics & Finance. 2022. Vol. 10:1. DOI: 10.1080/23322039.2022.2087289
3. Farhan N. H., Almaqtari F. A., Al-Matari E. M., Senan N. A. M., Alahdal W. M., Hazaea S. A. Working capital management policies in Indian listed firms: A state-wise analysis. Sustainability. 2021. Vol. 13(8). P. 1-25. <https://doi.org/10.3390/su13084516>
4. Godfred A., Ishmael T. Working Capital Management, Cash Flow and SMEs' Performance. MPRA Paper. 2017. No. 82894. URL: https://mpra.ub.uni-muenchen.de/82894/1/MPRA_paper_82894.pdf
5. Le B. Working capital management and firm's valuation, profitability and risk: Evidence from a developing market. International Journal of Managerial Finance. 2019. Vol. 15(2). P. 191-204. <https://doi.org/10.1108/IJMF-01-2018-0012>
6. Rutkowski A. Zarządzanie finansami. PWE, Warszawa. 2016. 540 s.
7. Wang Z., Akbar M., Akbar A. The interplay between working capital management and a firm's financial performance across the corporate life cycle. Sustainability. 2020. Vol. 12(4). Iss. 1661. <https://doi.org/10.3390/su12041661>
8. Yang M., Bento P., Akbar A. Does CSR influence firm performance indicators? Evidence from Chinese pharmaceutical enterprises. Sustainability. 2019. Vol. 11(20). Iss. 5656. <https://doi.org/10.3390/su11205656>
9. Zimon G. Strategie zarządzania aktywami obrotowymi w branżowych grupach zakupowych. Studia Ekonomiczne. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. 2017. Nr. 333. S. 273-284.

References

1. Akbar, M., Akbar, A. and Draz, M.U. (2021), "Global Financial Crisis, Working Capital Management, and Firm Performance: Evidence From an

Islamic Market Index”, SAGE Open, vol. 11(2).
<https://doi.org/10.1177/21582440211015705>

2. Al-Mawsheki, R.M.S.A. (2022), “Effect of working capital policies on firms’ financial performance”, Cogent Economics & Finance, vol. 10:1. DOI: 10.1080/23322039.2022.2087289

3. Farhan, N. H., Almaqtari, F. A., Al-Matari, E. M., Senan, N. A. M., Alahdal, W. M. and Hazaea, S. A. (2021), “Working capital management policies in Indian listed firms: A state-wise analysis”, Sustainability, vol. 13(8), pp. 1-25. <https://doi.org/10.3390/su13084516>

4. Godfred, A. and Ishmael, T. (2017), “Working Capital Management, Cash Flow and SMEs’ Performance”, MPRA Paper [Online], vol. 82894, available at: https://mpra.ub.uni-muenchen.de/82894/1/MPRA_paper_82894.pdf (Accessed 21 Nov 2023).

5. Le, B. (2019), “Working capital management and firm’s valuation, profitability and risk: Evidence from a developing market”, International Journal of Managerial Finance, vol. 15(2), pp. 191-204. <https://doi.org/10.1108/IJMF-01-2018-0012>

6. Rutkowski, A. (2016), Financial management, PWE, Warsaw, Poland.

7. Wang, Z., Akbar, M. and Akbar, A. (2020), “The interplay between working capital management and a firm’s financial performance across the corporate life cycle”, Sustainability, vol. 12(4), iss. 1661. <https://doi.org/10.3390/su12041661>

8. Yang, M., Bento, P. and Akbar, A. (2019), “Does CSR influence firm performance indicators? Evidence from Chinese pharmaceutical enterprises”, Sustainability, vol. 11(20), iss. 5656. <https://doi.org/10.3390/su11205656>

9. Zimon, G. (2017), “Strategies for Management of current assets in branch purchasing groups”, Scientific Journals of University of Economics in Katowice, vol. 333, pp. 273-284.

Стаття надійшла до редакції 17.04.2024 р.